

Rok 14 Numer 590 (44)
19 listopada 2009 r.

W tym numerze:

⇒ **AUDYTORZY NIE SZCZĘDZĄ POCHWAŁ DLA WPR W MIARĘ ZMNIEJSZANIA SIĘ LICZBY BŁĘDÓW W PŁATNOŚCIACH**

⇒ **NIEFORMALNY SZCZYT UE W LIZBONIE PRZESUWA NA PÓŹNIEJ DEBATĘ NA TEMAT WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ**

AUDYTORZY NIE SZCZĘDZĄ POCHWAŁ DLA WPR W MIARĘ ZMNIEJSZANIA SIĘ LICZBY BŁĘDÓW W PŁATNOŚCIACH

Według Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO), ubiegłoroczne wydatkowanie środków finansowych z tytułu WPR było w dużej mierze wolne od poważnych błędów i programy nadzorujące pierwszy filar są obecnie zasadniczo „skuteczne”.

Zgodnie z rocznym raportem unijnych audytorów za 2008 r., opublikowanym w minionym tygodniu, liczba nieprawidłowych płatności maleje i były one „wiarygodne w drugim roku z rzędu”. Zwiększone zaufanie do systemów księgowania w Komisji Europejskiej, pozwoliło ETO na wydanie opinii „bez zastrzeżeń” w kolejnym roku.

Tegoroczny stan rachunków wskazuje również, że po raz pierwszy wydatki w ramach WPR otrzymały „zielone światło”, o czym świadczy wskaźnik błędu poniżej 2%. Obszar polityki „rolnictwo i zasoby naturalne” w zakresie systemów nadzoru i kontroli otrzymał ocenę „częściowo skuteczny”, a w zakresie zmniejszenia liczby błędów – „skuteczny”.

Natomiast polityka spójności stała się przedmiotem ostrej krytyki, ponieważ odnotowano w niej 11% wskaźnik błędu. Jako jedyna spośród wszystkich obszarów polityki otrzymała ocenę „nieskuteczna”.

ETO opiera swoje kontrole na próbie transakcji wybranych w ograniczonej liczbie państw członkowskich i prognozuje prawdopodobne wskaźniki błędu w całej UE na podstawie tych ustaleń.

Uproszczenie kwestią kluczową

Komisarz ds. Rolnictwa Mariann Fischer Boel oświadczyła po opublikowaniu raportu: - Cieszę się bardzo, że po raz pierwszy rolnictwo i zasoby naturalne otrzymały zielone światło ze strony Europejskiego Trybunału Obrachunkowego. Nasze wysiłki przyniosły rezultaty. Odłączenie płatności od produkcji jest głównym uproszczeniem.

Niemniej jednak przedstawiciele ETO przypomnieli, że istotne jest dalsze uproszczenie, pod warunkiem że nie doprowadzi do rozprzestrzeniania się nieprawidłowych płatności w sytuacji braku rygorystycznych warunków. - Proste złagodzenie warunków dla płatności zaliczkowych i zwiększenie części środków wypłacanych w ten sposób może zwiększyć ryzyko nieprawidłowego wykorzystania funduszy – twierdził prezes ETO Vitor Caldeira.

Uproszczenie WPR będzie ponownie tematem obrad Rady ds. Rolnictwa w nadchodzącym miesiącu, przy czym oczekuje się, iż ministrowie rolnictwa prześlą Komisji Europejskiej jasny komunikat, w którym będą domagać się dalszego ograniczenia biurokracji w przypadku WPR.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Poniżej „istotnego progu”

W ubiegłorocznym raporcie, obejmującym wydatki w 2007 r., wykryto błędy w 2-3% płatności rolnych na rzecz państw członkowskich. Trybunał doszedł do wniosku, że szacowana wartość tegorocznego ogólnego wskaźnika błędu jest nieco poniżej 2-procentowego „progu istotności” dla obszaru polityki rolnej jako całości, przy czym jedynie płatności na rzecz rozwoju obszarów wiejskich są obciążone „istotnym błędem”.

Niemniej jednak podział danych liczbowych wykazuje stałą dużą częstotliwość występowania nieprawidłowości w płatnościach i problemy, spośród których wiele jest uważanych za „niewymierne”. Spośród 204 zbadanych operacji w ramach WPR 66 (32%) było obciążonych różnego rodzaju błędami.

Komisja zadała sobie w tym tygodniu trud, żeby wyjaśnić, iż „błąd nie oznacza oszustwa”, broniąc swych osiągnięć w zwalczaniu nieprawidłowości w wydatkowaniu poprzez „odzyskane kwoty” w wyniku zastosowania procedury zgodności rozliczeń. Niemniej jednak audytorzy powtórzyli, że odzyskiwanie środków jest samo w sobie „stratą zasobów” i ponownie naciskali na UE, aby zajęła się słabymi stronami systemów nadzoru, które nadal pozwalają na utrzymywanie się ogólnie wysokiego wskaźnika błędów.

Utrzymujące się problemy z drugim filarem

W raporcie odnotowano znacząco wyższy wskaźnik błędów w przypadku płatności z drugiego filara. Około 40% transakcji odnoszących się do rozwoju obszarów wiejskich [filar drugi] w próbie było obciążonych błędem, w porównaniu do 28% w pierwszym filarze.

- Niedociągnięcia w systemach nadzoru i kontroli odnoszących się do rozwoju obszarów wiejskich wpłynęły w znaczącym stopniu na ogólną ocenę systemów przez Trybunał jako „częściowo skutecznych” w przypadku rolnictwa i zasobów naturalnych – powiedział Caldeira.

Wiele z wykrytych niedociągnięć filara drugiego dotyczyło kwestii „kwalifikowania się” płatności z filara drugiego, w tym częstego nieprzestrzegania warunków związanych z płatnościami rolno-środowiskowymi, a także „staranności” – odnotowano kilka przypadków obszarów niekwalifikujących się, które zgłoszone były w ramach tych samych działań.

Fischer Boel broni systemu

Tymczasem Fischer Boel przypomniła, że „jest więcej błędów w tym obszarze, ponieważ zobowiązania, których muszą rolnicy przestrzegać są bardzo szczegółowe.”

Przedstawiciele ETO przyznali, że działania są trudne do zarządzania i nawoływali do ponowienia wysiłków na rzecz udoskonalenia celów polityk, aby zapewnić, że są one możliwe do osiągnięcia i kontroli. Celom środowiskowym przyświecały „dobre intencje”, ale urzędnicy ETO zadawali pytanie: „W jaki sposób zagwarantujecie, że będą one osiągnięte?” Zgodnie ze wstępnymi danymi Komisji przekazanymi audytorom, administrowanie tym obszarem można uznać za niezmiernie kosztowne.

Urzędnik ETO powiedział *Agra Europe* w kuluarach konferencji, że próba do badania z filaru drugiego – obejmująca jedynie 40 transakcji – była uważana za zbyt małą, by móc uzyskać w pełni wiarygodny wskaźnik trendu w UE. Po czym dodał, że audyt finansowania z filaru drugiego często wiąże się z „subiektywnym osądem”.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Usprawienie ZSZK

Tymczasem w przypadku płatności w ramach filara pierwszego, pochodzących z Europejskiego Funduszu Gwarancji Rolnych (EAGF), uniknięto większych błędów. Główne narzędzie Komisji stosowane do regulowania tych płatności – Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli – jest postrzegane jako sprawnie działające. - Trybunał stwierdził skuteczność ZSZK w ograniczaniu ryzyka nieprawidłowych wydatków – oświadczył Caldeira.

ZSZK obejmuje obecnie 85% EAGF, w tym zarówno system płatności jednolitej (SPS), jak i pomoc związaną z produkcją (*coupled aid*). Jednocześnie reguluje on podstawowe elementy takie jak: powierzchnia gruntów oraz liczba zwierząt, dla płatności w ramach filara drugiego pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Obszarów Wiejskich.

Kontrola Systemu Identyfikacji Działek Rolnych (LPIS) nie wypadła tak pomyślnie. W tym obszarze Trybunał wykrył poważne niedociągnięcia w Bułgarii i Wlk. Brytanii (jedynie w Szkocji), które „mają poważny wpływ na efektywność administracyjnych kontroli krzyżowych”.

Mglista definicja „rolnika”

Większość pozostałych błędów w płatnościach z filara pierwszego wiąże się z „dokładnością”, głównie deklarowaniem zbyt dużych obszarów do płatności. Kwestie dotyczące definicji „rolnika” również pojawiły się na nowo w tegorocznym raporcie – na tej podstawie audytorzy wykryli błędy związane z kwalifikowaniem się w 11. transakcjach z próby.

W tych przypadkach dokonano płatności na rzecz gospodarstw, w których rolnictwo nie jest główną działalnością lub działalność rolna nie jest w ogóle prowadzona, z jednoczesnym naruszeniem zasad współzależności w związku z utrzymaniem gruntów „w dobrej kulturze rolnej i zgodnej z ochroną środowiska”.

Komisja usiłowała zająć się tą sprawą w ramach ubiegłorocznego przeglądu *Health Check*, lecz w końcu pozostawiła państwom członkowskim kwestię uściślenia ich własnych definicji.

Źródło: *Agra Europe Weekly z 13 listopada 2009 r. “Auditors praise CAP as payment errors reduced”*

NIEFORMALNY SZCZYT UE W LIZBONIE PRZESUWA NA PÓŹNIEJ DEBATĘ NA TEMAT WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ

Szwecja, która przewodniczy w Radzie Unii Europejskiej, zwołała 19 listopada w Lizbonie nadzwyczajny szczyt przywódców Unii Europejskiej, aby uzgodnić tożsamość osób, które mają zostać nowym przewodniczącym Rady oraz unijnym ministrem spraw zagranicznych.

Nowe stanowiska zostały utworzone na podstawie Traktatu Lizbońskiego, który wchodzi w życie 1 grudnia br., po zakończonym w poprzednim tygodniu procesie ratyfikacji.

Premier Szwecji Fredrik Reinfeldt potwierdził, że decyzja zostanie podjęta na czwartkowym spotkaniu. Tożsamość, przynależność partyjna oraz narodowość tych dwóch osób będzie mieć decydujące znaczenie w dalszych negocjacjach nad obsadą tych nowych stanowisk w Komisji.

Brytyjski minister zagranicznych David Miliband sam publicznie zrezygnował ze stanowiska ministra spraw wewnętrznych [Unii Europejskiej], pozostawiając byłego centrolewicowego premiera Włoch Massimo D'Alema jako głównego kandydata.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Tymczasem wydaje się, że konsensus pojawia się wokół osoby belgijskiego premiera Hermana van Rompuy'a na stanowisko przewodniczącego Rady, chociaż potencjalni kandydaci oraz rządy państw członkowskich trzymają na razie swoje karty zakryte, w miarę jak „rozgrywka” zbliża się do końca.

Państwa członkowskie starające się o stanowiska wynikające z Traktatu Lizbońskiego będą miały mniejszą siłę przetargową w ubieganiu się o inne stanowiska w Komisji, włączając w to pożądane stanowisko komisarza ds. rolnictwa, które będzie zwolnione przez Mariann Fischer Boel.

Obrady w sprawach rolnych przełożone

W związku z nieformalnym szczytem, spotkanie Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które miało mieć miejsce w dniach 19-20 listopada, zostało zawężone do jednodniowego spotkania w dniu 20 listopada, skutkując wyeliminowaniem z porządku głównych pozycji związanych z rolnictwem.

Kluczowe debaty nad przyszłością WPR – skupiające się na dyskusjach dotyczących drugiego filaru oraz zmianach klimatu, prowadzone podczas nieformalnego spotkania we wrześniu w Szwecji – zostały przesunięte na grudzień.

Uproszczenie WPR było również przewidziane jako kwestia do dyskusji i teraz zostanie włączone do debaty nad przyszłością WPR w trakcie grudniowego spotkania. Według źródeł związanych z Prezydencją, państwa członkowskie są gotowe do wysłania silnego sygnału do Komisji na temat potrzeby dalszej redukcji obciążeń biurokratycznych.

W czasie gdy kwestia ta była przedmiotem dyskusji na kwietniowym spotkaniu Rady ds. Rolnictwa, Dania przedstawiła dokument – który uzyskał poparcie 13 innych państw członkowskich - wymieniający zestaw konkretnych kroków, które należy podjąć, aby uprościć WPR. Uwzględniła on pomysł własnych zapewnień bądź proces poświadczania, stosowanych w celu zmniejszenia obciążeń związanych z kontrolami przeprowadzanymi przez służby publiczne.

Porozumienie w kwestii pakietu mleczarskiego

W wyniku odłożenia [tych spraw] propozycje Komisji dotyczące sektora mleka, pozostają głównym zagadnieniem obrad dotyczących rolnictwa. Źródła związane z Prezydencją potwierdziły, że obecnie zapewniono większość kwalifikowaną, pozwalającą, aby [propozycja] poddana została pod głosowanie podczas spotkania Rady jako punkt A (bez dyskusji).

Plany zakładają utworzenie nowego funduszu mleczarskiego obejmującego 280 mln EUR wraz z nowymi możliwościami w zakresie działania związanego ze sprzedażą kwoty mlecznej, a także klauzule pozwalające na podejmowanie nagłych decyzji w razie zakłóceń na rynku mleka.

Podczas spotkania Specjalnego Komitetu ds. Rolnictwa (SCA) kilka państw członkowskich zażądało więcej informacji na temat wykorzystania pakietu o wartości 280 mln EUR oraz nowych zapisów Artykułu 186 w zakresie rozszerzenia uprawnień Komisji w sytuacjach nagłych w sektorze mleczarskim.

Podczas dyskusji Finlandia, Polska, Austria, Dania, Cypr oraz Hiszpania utrzymywały tzw. możliwość zgłaszania zastrzeżeń (ang. scrutiny reserves), ale do piątku (13. listopada) pozostała jedynie Dania. Jednocześnie pojawiły się oznaki, że Wlk. Brytania powstrzyma się od działania. Podczas spotkania SCA zwrócono uwagę, że przyjęcie powinno nastąpić najszybciej jak to możliwe ze względu na wejście w życie z dniem 1 grudnia br. Traktatu Lizbońskiego - po tym fakcie wymagana będzie procedura współdecydowania wraz Parlamentem.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Parlament Europejski przyjął już swoją opinię dotyczącą pakietu mleczarskiego w ramach aktualnie obowiązującego formatu 'konsultacji' i przekazał z powrotem sprawę do pod obrady europarlamentarzystów, co może spowolnić wejście w życie instrumentów zmierzających do zapewnienia w krótkim terminie bodźca dla sektora mleczarskiego.

Wsparcie sektora funduszem w wysokości 280 mln EUR wymaga również, aby unijne władze odpowiedzialne za kwestie budżetowe dały zielone światło wraz ze wspólnym stanowiskiem Rady oczekiwanym w tym tygodniu.

Polska stara się osiągnąć porozumienie w sprawie użytków rolnych

W ramach porozumienia w Radzie, Polska zabiegać będzie, aby uwzględnić jej wniosek o przedłużeniu ram czasowych dla pomocy publicznej na zakup ziemi.

Ostatecznie wniosek może zostać zablokowany przez każde z państw członkowskich, które będzie chciało to zrobić, uniemożliwiając osiągnięcie jednomyślności w tej sprawie, chociaż na podstawie obowiązujących zasad dotyczących głosowania w Unii Europejskiej, powstrzymanie się od głosu może nie wystarczyć do zablokowania [wniosku].

Wsparcie nadeszło już z Francji, Włoch, Węgier i innych krajów, przy czym niektóre z państw członkowskich wniosowały, aby zapisy zostały rozciągnięte nie tylko na Polskę, ale również na inne kraje. Litwa przedstawi prawdopodobnie własną propozycję w celu zagwarantowania podobnej pomocy publicznej na następnym spotkaniu Rady ds. Rolnictwa, podczas gdy inne państwa członkowskie przypuszczalnie podejmą podobne kroki, zanim porządek obrad zostanie sfinalizowany.

Wlk. Brytania, Niemcy, Dania, Czechy oraz inne państwa wyraziły już sceptycyzm odnośnie wniosków o pomoc publiczną, kwestionując „wyjątkowy” charakter aktualnych okoliczności, i utrzymując, że Polska powinna poszukiwać innych sposobów pomocy swoim rolnikom.

Sprawa będzie prawdopodobnie zaszeregowana jako punkt B (wymagający dyskusji) podczas spotkania Rady.

Źródło: *Agra Europe Weekly* z 13 listopada 2009 r. *“Informal Lisbon summit pushes back CAP debates”*

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione